

בזה מאן י
 חושב שח
 חומר כן לא
 שכותב הכ
 מדמה חזר
 אמרו דאש
 לה ידיעה
 לידה מרא
 תלוי קרי
 ומיכסבה מ
 שהוא חי ל
 מוספקים ל
 חזקת א"א
 חזקת חיים
 עכשוויה
 אבל בחמת
 ממור בסג
 קעם שיטיו
 חזקת חיים
 חזקת חיים
 לנו שתי חז
 כשרות של

וְהָיָה
זֶה
תָּפַח הָאֵר
הַמְחַמְמִים
ס'ס' אֵשׁ
בִּזְהָ אֵשׁ
טוֹב לֹא
דְרִבְנָן וְאֵשׁ
סֶפֶק דְרִבְנָן
אִמְרֵתִי בְּמִן
שְׁדִיחִי דֵּם
דִּין אִשָּׁה
הַרְבֵּה אֵל אֵשׁ
פֶּרֶטֶף סִינִי
מִיָּדִים בִּזְהָ
לִשְׁאֵל אֵשׁ
מִי עַד אֵין
כִּיּוֹן שְׁלֵיכָא

תשובה
אהובי נא
בי טוב שני

נא מכה

תלך האש
שתלוי בזה
קדוש לה
אשר השוא
אשר ר' ש
יעשה מעש
פסח ותדנ
ויבקשו וי
המים סמוך
העדות ש
והעני ה"ל
ה"ל והמ
לחם ר' ש
המים ה
בחימת ז
סו עליו א
לוי עש ק

הסב וסוי צעד הראשון ב"ח אי אפשר ואפ"י החמיר הרשב"א ח"כ
חיוב כל העד הראשון לעד האחרון דמה לי ספק זה אי זה . וצאמת
המריב"ל שהקל עד מפי עד פירש דבריו משום ספק סתמא וכבר דברתי
כל הדרך בדברי מהריב"ל בכתביו הקדום ועפ"י אין דברי הרמב"ם ענין
לספק ב"י ומהר"א בס"י ר"ב שהביא ראייה מדברי הרמב"ם הוא לענין .
שכלם חכם אחד לומר דהא שהלריך הרמב"ם בקטן המשיך שיסיה ללכת
שיחמר עכשיו בזהו מהספדו של פלוני שיהא חכם אחד לומר דדוקא עד
המשיך עד הסקן לירך שיחמר שהתייחס חמ"ד בעשוי אבל אם הקטן עלמו
מעיד בפני ב"ד ח"ל שיחמר עשוי ח"ד שבו מהר"א . שאין זה הוכחה
למירד מילא נקט הרמב"ם דבריו בקטן עלמו המשיך להדרגה אין זה
רבותא ודאי להשקיף להדרגה קולה עפי במשיך מפי אחרים וכו' עיין שם
אבל לענין ספק ב"י מיום אין שום ראייה מהרמב"ם . ומעלתו כבדו
אין דין אפשר בו' שלא בדקוקה כתב ו' ומהר"א . עלום בכתביו ס"י ר"ב
שדחה דברי החכם הג"ל מזה דברי הרמב"ם כתב ו' חתמר שליח הסם
דאי אפשר למשיך מפי אחרים לשאלו הידוך הים המעשה שדרי הוא לא ראה
המעשה מ"ל הואיל ואשכחן חומר"א במשיך מפי עלמו ליתא במשיך מפי
אחרים וגם לא אמרינן כיון למשיך מפי אחרים סגי בלא דרישה וכו' וכל דלחוי
במשיך מפי עלמו דלא נלריך דרישה מילא חמר סגי ח"כ ליתא ללקטוי
דישמעט רבותא בו' . הרי שגם מהר"א הריגו בחילוק בין דרישה מפי
אחרים אי אפשר ומפי עלמו אפשר לשאר דברים חלל לחמר דשבו לא שייך
לחומר רבותא אבל אין ללמוד פסק ב"י מיום דזה גם במשיך עלמו אי
אפשר ממה דכתב הרמב"ם סגי דרישה וחקירה שגם במשיך עלמו
סדבר אפשר :

ויבשיו חזי אומר גמס צדעת מהר"א עמלו מושלם לא עלם לחלק צום
 בין עד רחשון לשני ומ"ס מהר"א בזה"ד סימן ר"מ ו"ז וז"ל וז"ל
 בסמך הנכרי לטעות שהן כוללות מיתה לית לנו למדקא אחרונים בזה"ס עסק
 ידעו בו וכו' וז"ל וז"ל בזה"ס צדעת מיתה לית לנו למדקא אחרונים בזה"ס עסק
 שמעיד בזה"ס שנהרג אחריו ודאי ידע שזה ענון נאחר מיד ויפירה
 וזו פה"ס עם הסוכה בו' אלמא תנין דידע ודאי בו' ע"ס בזה"ד ו' חמס
 שמושלם לא עלם עד דעת תה"ד לחלק בין עד רחשון לשני דעת מהר"א
 לחלק הדעת כוללת צום שום חילוק וזו א"ר ירמיה מלמנו להביא תש"י האחרונים
 הנהגה ובהנהגה חזינו שומע ב' בכל דבריהם לא ימלא ספרה צום או רח"א
 וז"ל ח"א שפנים אחד על הצירוב בלי יסוד מוסד חבל תה"ד מביא
 מדברי מורי קאי בשיטת ר"מ דבספ"ג ימים חזינו לקולא רק
 מהר"א מיייר שבשטם הספידה חזי ודאי חזר ב' ימים שזעו צודאי חזי העד
 עמלו בפנינו מוטל עלינו לשלול חזית רח"א כי חזי ואמר שזעו רח"א עד
 חזית שזל חזי מושיל הסכרה וזין שאפשר לעמוד על הצירוב ודאי שזאלין
 צום וזל חזי צעד רחשון חבל צעד מפי עד שזיז חזי העד רחשון לפנינו
 לשלול תנין לקולא שראה חזית חזי ב' ימים ודאי כי לחלק בין אפשר
 וז"ל אפשר וז"ל רח"א בעל תה"ד לחזן ג"י וימים שזעו צודאי חזי אפשר
 חזי דעת מהר"א שמחזיר בספ"ג ח"א הרי לפנינו להחזיר צום חזינו
 חזי אפשר ח"א מה יז עד רחשון ומה יז עד השני ומזה"ל חלשך בסיון
 ח"א לקול לקול ומה"ל עד דעת מהר"א בין עד רחשון לשני מדברי תה"ד
 לא עד שפיר כי מחזיק בין האשוחיל הוא עצום וכו' :

ב"ש מעלתו על מ"ס סה"ר הוא מחמיר בצד שני כמו בראשון, וע"י כתב מעלתו סה"ר מיידי לענין מסל"ט וזוהי החמיר בצד מפי עד
הם הראשון חזיו מסל"ט אין כלל עדות אבל לענין ג' ימים מדי ספק לא
פיק דהף אם הים הראשון לפנינו מאן מפסיד שהים אומר שהוא בודאי אחר
ימים ע"כ מעלתו. ואלי תמה דלמנו תבטל? אכן ידעינן בודאי אלא הים
הראשון לפנינו שלא הים מסל"ט ג"כ ספיקא הוא. ועוד אכן נגרי שאינו
סל"ט ודאי מפקד הלא ג"כ יוכל להיות שחומר אמת אלא שאין דבריו
ועיניו וס"כ בספק ג"כ לרשב"א אין דבריו מועילים, אם לא שחומר החילוק
הם סדרך ע"י. ענינו הוא רק חומרם וברב"ו וזוהי הרשב"א ענינו וגם
עד הראשון שייכא אבל אין חילוק בזה בין רש"ון לשני ואידי ואידי ספק הוא
הרבה חזיו אומר אם במסל"ט לא יתקן סה"ר בין רש"ון לשני אף ששם הראשון
קריא אפשר וסעיני לא אפשר ק' במקום שמחמירין בפירוש בראשון אפינו
בלא אפשר:

רוס מעלתו לרחות הסיוור שלי מטעם דמוקטיין רולא על חזקת כשרות עד עתה ועכשיו הוא שנעשה רולא, וככתב מעלתו דחזקת אשת איש ודלוי דוחק חזקת חיים מדאמריין ציטירן בשמס דף ע"ו ככתב חזקת איש וכתב לאחר יב"ח ומת א"ח הגט קודם למיתתו כו' ולא אינו דע ע"ז ה"א שאלמו חזקת וליאנס מנורסת ומזם סבירא מעלתו וכו' אמר' לקמיא דחזקת ח"ו ועכשיו הוא שמת אחר הגט ח"ו' דחזקת ח"א' דוחק לחזקת ומוא רשע לרחות מ"א' שאין קדון דמח"ס' ודמס לידון דר"ת את דמקיל ואת ה"א חזקת חזקת חיים וידע עכשיו ר"י ה"א חזקת חזקת חיים וכו' וכתב מעלתו דע"ז אין ענינו של ר"ת משום חזקת חיים. תמה תוס' קרא ובי בלויס מקום אמריי שאין חזקת אשת איש חזקת ומוי יוכל להכחיש בה זה ותוכן דברי ה"א וי"א ענין ר"ת מלויס ענין שיסור אכתי י"א לן דירק להקל מטעם חזקת חיים של ע"ז משא"כ קדון דמח"ס' דליכא סיוע בזה

שם אתה חזר ממנו, הרי הודו ע"פ שהם רצחו אלא שגזמו עליו שאומרו
 גם עליו ומפניהם שמע שהם שפכו דם ואל"כ אמרו לאחיה דהיינו מנחם אית
 בהם להודות עליו ועלם שהם אדם משיב עמו רשע אלא שהם דעו שהם רוצים
 לסמוך על עמקין ל"ל לפקדון דבורא ואל"כ שוב לא ידעו את הכוח המוחזק
 עם הוא ומי הוא. לדימא חוקמים ע"פ עשבו בחזקת כשרות. ואעפ"כ אמרתי
 להחיר שבוין שראש חומה מלוכמים דבם וידידים דמיים מלאו ויהיו כמעט
 כעובדא דמשעון בן שטח בסגדורין דף ל"ז ע"כ שאמר רשע וי הכרו לנו
 וכו' הגם שאינו דומה ממש. ועוד נלע"י כיון שהרוצחים אמרו שתוק וכו'
 חזר עימנו, לשון עמנו הוא כולל פנים והסיד כל אחד על עצמו ועל חברו
 ואף שאינו משיב עמו רשע אלא מקבלין דבריו על חבריו והרי הידיד על
 חברו שסגר לנו ומקומינן לחברו בחזקת כשרות עד עתה ועשכין הוא
 שהרגו. זה הגלע"ז להקל. אם רצונו דמשעונו להחיר מטיבא שיבא
 בדידיה ולא יבא שם עד בית דין של שלום ויחיר האשה כדון הנפאלת ע"פ
 עד אחד שפירסם להשעא ע"פ ב"ד. ולרוב הערסא חלקה. דברי גאמין
 צביתי אלהות ד"ס:

ב"ה פראג ה' יו"ד סיון קדל"ת לפ"ק .

תשובה ברכה משולשת, לאבן הראשה, מבאר כל דבר הקשה.
ה"ה כבוד אחובי יירי ותביו הרב המאה"ג האון
המפורסם, בתורתו הכל מתבשמין כערוגת הבשם, נ"י פ"ה ע"ה כבוד
ק"ש מוה"ר מאיר נ"י :

נ קבלתי מכתבו השלישי ע"ד הענוות אשת צביגדור והאמת ארזי כי
סייתי נכון אם להשיב או לשחק כי אמרתי אחר שכבר
הסכמתי במכתבי על שריפתך דרך ארתאחשד שום לדיחא רק הוקדם
בטעמים ורום מעלתו רואה לחזק דבריו הראשונים עוב לו לשחק והיות
שחיקם כבודאם דמתי לו דברי מעלתו הצדיקים עלי וגם אני חפץ בהלכות
רק אם היה דבר נוגע לדיחא לפני חק לא יבוא וסייתי מוכרח לומר האמת
לפי מה שהוא אבל בטעם פלפול עוב לו תורת פיו ואחזק לו הנהגות. אבל
אח"כ תתייבשתי נא לדיחי פלפול ח"ו איני חושש להשיב ולכן מוכרח
אני להשיב ושוב אמת יורה דברי כי הוא האמת מן הכל :

והנה מ"ש משלתו נגד מ"ש במכתבי הקדוש שבג"ד ואילו לדעת המקילין צד שי אין מקום להקל בסרי דרך הילוט ראה אותו מוטל הרוב על פני האדמה ואמין איך יכול לידע אם הוא תוך ג' ימים ו' ע"י האבי משלתו כגון זו היא ידיעה בלא ראייה מסבחת לו וכו' והואיל כו' מ"ש בנביית העדות איך האבי גזעסן דען אביגדור טוט ליגן וכו' אמרין להרבה מתוך לשון דען אביגדור שראה אותו חי תוך ג' ימים הואיל שהיה אותו לאחר הייתו. וסנה אלמלא כתוב בצורתו של ר"מ לא הייתי מאמין על רוס משלתו ש"ל דבר זה עשוי כי מה בך שראה את אביגדור ואילו היה אומר שראה את אביגדור רגע אחד קודם שזא לכאן הרי אם היוו מסכימים שהרוב המוטל כן הוא אביגדור מה לנו אם הוא תוך ג"י לו לא זאל לנו מסופקים שזה הסבוב הוא אם אחר ומוטל כן. וזה יעלה מרובים ופסגה נורמו ונדמה לעזרת ואמין כן את מי ראה העד ויאלץ און אזי ודעיים הרוב הם מי הוא ואם כן לא ראינו ולא ידיעה:

ו'ט"ז מעלתו לחלק בין עד הראשון לעד השני דדוקא בעד הראשון החמיר הרשב"א אבל לא בעד השני דאין דנין אפשר מאי אפשר. וזכר כתב מעלתו עוד וזאת דין עד מפי עד לא יאז מחשבות מהר"ם מהל' אישות סימן ט' כמו שרמיתו במראה ומחלל. לא כן עמד דין דבר וס' מתורת משה למדנו ה"ס הרמב"ם כאשר מובא בכתבוס פסקוס של מהר"ם סי' ר"כ ח"ב ויותר יש להקל בעד השומע מעד הראש וכן ה' מה"ס הרמב"ם ח"ב וכבר דרענו שהעד שאמר ששמעו שמה פלוני אשכח על פיו מאס ששמעו העבד הרי ע' כבר לעדות אס' ומשכילן את אשכח על פיו אכל כן אמר העד או האס' או העבד אי רמיתו שמה פלוני שאלין איך רמית ובמה ידעת שמה וכו'. וכן ביאר עוד בכתבוס סי' רל"ט ח"ב יבדקו כיון דנכרי האחרון לא ביאר דבריו וכן הנכרי הראשון סיפר דבריו מעלתו או ע"פ שאלו לא תלין להחמיר וכו' ע"כ דברי מעלתו. ובמה הם דבריו של ע"פ אשכח עינא בעלמא אס' הים מעיין לא אס' עועה דאס' וקול דברים אי שומע אפשר ולא אפשר ותמונת גדר האפשר וגדר לא אפשר איני רואה. בדשכלא לעיין מה"ס הרמב"ם שער מפי עד שאמר מת משכילן אשכח וסעד עמו שאמר רמית שמה דורשין רמיתו טייל ראס וכו' הראש כלו וידע שמה שס כתב הרב המגיד שאין דנין אפשר משאי אפשר דאס' העד הראשון חמיר אפשר הוא שכיון שאומר שראה שמה ע"כ יודע וזוין ומתנו וכו' אע"פ סתם ואמירתו שמה את מיתא ממש מה"ס כיון שהוא לפתחו לריבין את למודשו ולשפוד על ציבור דבריו ומה ואמר שמה שמה הוינו אס' אחר דבר שרואה למיתא דן בדעתו שמה ואף שמה דבריו היינו מת ממש אין סומכין על הסס במקוס שיכולין לצרר ותמיד אפשר הוא לצרר כיון שהוא לפתיו משא"כ אס' אין העד הראשון לפתיו מקרי אי אפשר. אבל בשסס ג"ה שהמיר רשב"א למה מקרי אפשר אשכח בעד הראשון שאלו חלל עד פני האדמה וסכרו מאין ידע העד אמת